

Waarom verandert het toezicht?

Het onderwijs verandert, het toezicht verandert mee

Toezicht moet aansluiten op de praktijk van het onderwijs en de verwachtingen die ouders, leerlingen en maatschappij van het onderwijs hebben. Als het onderwijs verandert, kan het toezicht niet achterblijven. Daarom vernieuwt de Inspectie van het Onderwijs haar toezicht.

Iedere dag zorgen tienduizenden professionals voor goed onderwijs voor de leerlingen en studenten in Nederland. Ze geven de leerlingen daarmee een goede basis voor hun verdere leven. De rol van de Inspectie van het Onderwijs is om daarbij de vinger aan de pols te houden. Want als leerlingen door zwak onderwijs achterstanden zouden oplopen, kunnen ze dat bijna niet meer inhalen.

Intussen ontwikkelt het onderwijs zich voortdurend, en de maatschappelijke omgeving verandert. Daarom wordt ook het onderwijstoezicht de komende jaren vernieuwd. Op deze pagina leest u over de achtergronden hiervan.

Het nieuwe toezicht

Het nieuwe toezicht dat wij voorzien vanaf augustus 2017 in te voeren, is gebaseerd op twee pijlers: stimuleren en waarborgen. Als inspectie willen we stimuleren dat besturen en scholen stelselmatig werken aan de verbetering van het onderwijs. Zo'n kwaliteitscultuur, daar draait het om. Daarbij willen wij meer aansluiten op informatie die al over scholen aanwezig is. Daarnaast blijven we er onverminderd op toezien dat alle leerlingen en studenten onderwijs krijgen van voldoende kwaliteit.

Achtergrond: basiskwaliteit, maar het onderwijs kan beter

De vele mensen en organisaties die zich dagelijks inzetten voor de kwaliteit van het onderwijs, doen dat elk vanuit hun eigen rol, positie en mogelijkheden. Als onafhankelijk, extern toezichthouder vervult de inspectie een eigen rol in het behoud van het maatschappelijk vertrouwen in de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs. Dankzij al deze inspanningen voldoet het onderwijs in Nederland voor het overgrote deel aan de basiskwaliteit. Het aantal zwakke en zeer zwakke scholen is de laatste jaren afgenomen. Daarmee kan ook het toezicht, dat de afgelopen jaren sterk gericht was op risico's in het onderwijs, een andere nadruk krijgen.

De basiskwaliteit is dus behoorlijk op orde, maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan. We zien te veel scholen en opleidingen waar nog niet voldoende uit elke leerling wordt gehaald. Daarmee wordt de individuele leerling tekort gedaan, en de Nederlandse samenleving als geheel mist daardoor kansen. Door verschillende oorzaken blijft verdere verbetering uit. We gaan als inspectie daarom scholen en opleidingen die voldoende presteren, inzicht geven in verdere verbeterkansen. En we gaan gedifferentieerde oordelen en waarderingen geven: waar het onderwijs goed is, zullen we dat uitspreken.

Meer verantwoordelijkheid voor besturen en scholen

Het schoolbestuur is, in samenwerking met docenten en schoolleiders, eindverantwoordelijk voor de kwaliteit en de continuïteit van het onderwijs. Zij vullen die verantwoordelijkheid steeds meer in. Als inspectie willen wij kwaliteitsverbetering stimuleren door meer aan te sluiten bij de eigen kracht van besturen en hun scholen of opleidingen.

Elk bestuur en zijn scholen heeft zijn eigen proces om de onderwijskwaliteit te waarborgen en te ontwikkelen; dat specifieke eigen proces wordt voor ons uitgangspunt in het toezicht. Daarbij hebben zij veel kennis en informatie over hun scholen, en scholen houden zelf veelsoortige informatie bij om zicht te houden op de eigen onderwijskwaliteit. Wij willen in ons toezicht nauwer aansluiten bij die eigen informatie. En naarmate besturen en scholen een beter proces van aansturing hanteren en betere informatie beschikbaar hebben, zal de inspectie daar op aansluiten. In het mbo waren we hier al mee begonnen.

Onderwijstoezicht in verandering

De veranderingen in onderwijs en omgeving leidden onder meer tot een parlementaire discussie. Bovendien werd op initiatief van de Kamerleden Bisschop, Van Meenen en Rog de Wet Doeltreffender regeling van het onderwijstoezicht aanvaard. In het verlengde daarvan ontwikkelden wij als inspectie nieuwe vormen van toezicht, die passen in de nieuwe wet die op 1 juli 2017 van kracht wordt.

Principe: waarborgen en stimuleren

Het vernieuwde toezicht gaat uit van waarborgen en stimuleren.

Allereerst blijven we de basiskwaliteit waarborgen. Als het onderwijs niet voldoet, zullen we daarover helder oordelen, zo nodig door uit te spreken dat er sprake is van zeer zwak onderwijs. Op dit punt verandert er weinig in ons toezicht. Besturen, scholen en opleidingen waar de basiskwaliteit op orde is, stimuleren we om een stap verder te komen. Daarnaast willen we stimuleren dat besturen, samen met hun scholen en opleidingen, werken aan de eigen kwaliteitsverbetering. Een goede verbetercultuur is essentieel om het maximale uit de leerling en de student te halen. Daar willen wij aan bijdragen. We gaan in ons onderzoek na of besturen voldoende sturen op kwaliteitsverbetering, of ze zich goed verantwoorden over de kwaliteit en of ze financieel gezond zijn.

Samenwerkingsverbanden en passend onderwijs

De inspectie houdt ook toezicht op de besturen van de samenwerkingsverbanden in het funderend onderwijs. Hoewel hier geen directe relatie ligt met de kwaliteit van het onderwijs op de scholen, is er wel een verband met de onderwijskwaliteit. Immers, het samenwerkingsverband moet het mogelijk maken dat scholen passend onderwijs kunnen realiseren. Ook voor deze vorm van toezicht gelden de eerder beschreven uitgangspunten.